

Commissie Meijers

Permanente commissie van deskundigen
in het internationaal vreemdelingen-,
vluchtelingen- en strafrecht

Secretariaat

postbus 201, 3500 AE Utrecht/Nederland
telefoon 31 (30) 297 42 14/43 28
telefax 31 (30) 296 00 50
e-mail cie.meijers@forum.nl

Aan Commissie voor Justitie
Van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Kenmerk CM0901
Betreft Wetsvoorstel Identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen (31 436, nr. 10)
Datum 22 januari 2009

Geachte leden van de vaste Kamercommissie,

Met deze brief wil de Commissie Meijers uw aandacht vragen voor het wetsvoorstel Identiteitsvaststelling verdachten, veroordeelden en getuigen, dat op dit moment bij uw Kamer aanhangig is. Aan dit wetsvoorstel is op een laat tijdstip, bij tweede nota van wijziging, een belangrijke bepaling toegevoegd die naar onze mening, wanneer aangenomen, in strijd is met het nationale en internationale recht (Handelingen Tweede Kamer, 2008-2009, 31 436, nr. 10).

Deze bepaling betreft de wijziging van het voorgestelde artikel 55c, tweede lid van het Wetboek van Strafvordering, op grond waarvan de van verdachten overeenkomstig dit wetboek verwerkte vingerafdrukken, "indien vermoed wordt dat de verdachte een vreemdeling is", met de overeenkomstig de Vreemdelingenwet 2000 verwerkte vingerafdrukken mogen worden vergeleken. In de praktijk zal dit betekenen dat vingerafdrukken van verdachten die zijn opgeslagen in het politie systeem HAVANK automatisch mogen worden vergeleken met de vingerafdrukken van alle asielzoekers opgeslagen in de Basisvoorziening Vreemdelingen (BVV). Immers op grond van artikel A3/7.4.2 Vc 2000 worden van alle asielzoekers de vingerafdrukken in het BVV opgenomen. Daarnaast worden in bijzondere gevallen ook van andere vreemdelingen de vingerafdrukken in het BVV opgeslagen, bijvoorbeeld bij ongewenstverklaring of irreguliere grensoverschrijding.

De toelaatbaarheid van standaard vergelijking van gegevens over verdachten in HAVANK met gegevens van asielzoekers is al meerdere malen onderwerp van discussie geweest. In 2001 is juist om de Nederlandse praktijk in overeenstemming te brengen met de Europese wetgeving op het gebied van gegevensbescherming (Richtlijn 95/46/EC) een scheiding aangebracht tussen de genoemde systemen. Wel bleef het mogelijk om bij een ernstig delict waarvan de maatschappelijke rechtsorde daadwerkelijk ernstig is geschokt, en andere opsporingsmethoden onvoldoende informatie oplevert, met toestemming van de officier van justitie vingerafdrukken van asielzoekers bij het strafrechtelijk onderzoek te betrekken (Brief Minister van Justitie, 22 januari 2002, Handelingen Tweede Kamer, 2001-2002, 19637, nr. 645).

Met het huidige voorstel gaat de Minister volledig voorbij aan de ons inziens terechte bezwaren van College Bescherming Persoonsgegevens (CBP). In 2006 is door de Minister van Justitie, mede namens de Minister van Vreemdelingenzaken en Integratie advies gevraagd aan het CBP over het gebruik van vingerafdrukken van vreemdelingen voor opsporingsdoeleinden. In zijn advies van 31 mei 2006, heeft het CBP dit voorstel

• Meijers Committee
Standing committee of experts on
international immigration, refugee
and criminal law

• Comité Meijers
Comité permanent d'experts en droit
international de l'immigration,
des réfugiés et du droit pénal

• Meijers-Ausschuss
Ständiger Ausschuss von
Experten im internationalen
Ausländer-, Flüchtlings- und Strafrecht

krachtig afgewezen op basis van de eerdergenoemde EG Richtlijn en de daarop gebaseerde bepaling in artikel 9, eerste lid Wet Bescherming Persoonsgegevens (WBP). Op grond van deze bepaling mogen gegevens alleen voor andere doeleinden dan waarvoor ze zijn verkregen worden verwerkt voor zover dit noodzakelijk is in het belang van de voorkoming, opsporing en vervolging van strafbare feiten. Het CBP stelde in zijn advies vast dat de noodzaak voor het onderhavige voorstel onvoldoende is aangetoond. Ook was niet gebleken dat de geldende regeling met een centrale rol voor de officier van justitie onvoldoende zou werken. De Permanente Commissie stelt vast dat de noodzaak van het voorstel dat op 12 november jl. aan de Tweede Kamer is voorgelegd nog steeds onvoldoende is onderbouwd en dat de juridische bewaren tegen aanvaarding van dit voorstel nog steeds gelden.

Behalve een inbreuk op het genoemde doelbindingsbeginsel, is de standaard raadpleging van strafrechtelijke gegevens met de gegevens in de BVV ook in strijd met het non discriminatiebeginsel. Eerder heeft de Commissie Meijers er al op gewezen dat de betrokken vreemdelingen wettelijk verplicht zijn hun vingerafdrukken te laten nemen, terwijl een dergelijke verplichting niet geldt voor Nederlanders. Deze vergelijking vergroot de kans dat deze personen al dan niet terecht bij strafrechtelijke vervolging betrokken raken aanmerkelijk. Dit gebruik van de vingerafdrukken zal de kans op stigmatisering van vreemdelingen doen toenemen. Uitvoering van de voorgestelde wetswijziging is in strijd met Artikel 14 EVRM en het 12de Protocol bij het EVRM op grond waarvan voor de overheid een algemeen discriminatieverbod voor alle in het nationale recht beschermde rechten geldt.

In dit verband verwijzen wij naar de recente uitspraak van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens in *S. & Marper v VK* in verband met de grootschalige opslag van vingerafdrukken en DNA in het Verenigd Koninkrijk. In dit arrest verwees het Hof expliciet naar het stigmatiserend effect van het systematisch en langdurig registreren van persoonsgegevens over burgers ten behoeve van opsporingsdoeleinden terwijl deze personen uiteindelijk voor geen enkel strafbaar feit zijn veroordeeld (EHRM, 4 december 2008, nr. 30562/04 en 30566/04). Zie met name rechtsoverweging 122, waar het Hof het stigmatiseringsgevaar benadrukt: "stemming from the fact that persons in the position of the applicants, who have not been convicted of any offence and are entitled to the presumption of innocence, are treated in the same way as convicted persons".

Voorts geeft de Commissie Meijers u in overweging de regering te vragen of zij de voorgestelde regeling in overeenstemming acht met de recente, belangrijke uitspraak van het Hof van Justitie van 16 december 2008 inzake *Huber v. Duitsland* (C-524/06). Deze uitspraak betrof de registratie van een Oostenrijks onderdaan in de Duitse centrale vreemdelingenadministratie (AZR). Ten aanzien van het gebruik van de AZR voor de opsporing van strafbare feiten stelde het EG Hof vast dat het verschil in behandeling tussen Duitse burgers en burgers van andere EU lidstaten "teweeggebracht door de systematische verwerking van persoonsgegevens uitsluitend inzake burgers van de Unie die niet de nationaliteit van de betrokken lidstaat bezitten, met criminaliteitsbestrijding als doel", verboden discriminatie is in de zin van artikel 12 lid 1 EG (r.o. 80). Van belang is dat het Hof hierbij expliciet aangeeft dat een verschil in behandeling alleen gerechtvaardigd is wanneer deze los staat van de nationaliteit van de betrokken persoon en evenredig is aan de rechtmatig nagestreefde doelstelling.

Er zijn redenen om te betwijfelen of het Hof de voorgestelde wetswijziging aanvaardbaar zou achten. De Commissie Meijers wijst er op dat in het BVV ook EU burgers en hun familieleden, die burger zijn van een derde land, worden geregistreerd. Voorsnog worden, voor zover bekend, van EU burgers niet standaard de vingerafdrukken opgeslagen. Wel kunnen ook hun vingerafdrukken in het BVV worden opgenomen als zij voldoen aan de gronden genoemd in artikel A3/7.4.2 Vc 2000.

Ten slotte wijst de Commissie Meijers op de mogelijkheid dat in de BVV geregistreerde niet-EU burgers op een later tijdstip de nationaliteit van een EU lidstaat verkrijgen. De vraag is of, wanneer het bijvoorbeeld om voormalige asielzoekers gaat, hun vingerafdrukken bij naturalisatie in Nederland of in een andere lidstaat automatisch uit het BVV worden verwijderd. De Commissie Meijers verzoekt u ook deze vraag aan de

regering voor te leggen in verband met de mogelijke strijdigheid van eventuele voortgezette registratie in de BVV met artikel 12 EG Verdrag dat discriminatie op grond van nationaliteit verbiedt jegens Unieburgers die hun recht uitoefenen om vrij op het grondgebied van de lidstaten te reizen en te verblijven in het licht van het eerdergenoemde arrest *Huber*.

Tot nadere toelichting steeds bereid,

Vriendelijk groetend,

Prof. mr. C.A. Groenendijk
Voorzitter

Prof. mr. P. Boeles
Secretaris